

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและคุณสมบัติตามความต้องการของสังคม เป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติในอนาคต ตลอดจนการมุ่งเน้นให้บัณฑิตเป็นคนดีมีน้ำใจ กล้าคิด กล้าทำ มีทักษะในการเป็นผู้นำ สามารถที่จะคิดวิเคราะห์ พินิจพิจารณาในการแสวงหาหนทางในการดำเนินชีวิตเพื่อประกอบวิชาชีพ และยึดมั่นในความถูกต้อง โดยจะเน้นการเรียนการสอน ที่มีการพัฒนาให้บัณฑิตก้าวทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่และทันต่อเหตุการณ์ สถานการณ์บ้านเมือง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกขององค์กรในยุคปัจจุบัน รวมทั้งการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนต่างก็พยายามที่จะแสวงหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่สามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้ประกอบการ เพราะนั่นหมายถึงบุคลากรที่สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันได้ และเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ก็จะส่งผลให้องค์กรเจริญเติบโตตามแนวทางและแผนงานที่องค์กรได้วางไว้ได้อย่างลุล่วง แต่ในทำนองเดียวกันหากพนักงานไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ก็จะส่งผลต่อการอยู่รอดและความก้าวหน้าขององค์กรด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น การคัดเลือกพนักงานเข้าสู่องค์กรนั้น จะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบในกระบวนการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบัณฑิตที่เพิ่งจะสำเร็จการศึกษา

นอกจากนี้ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ จะดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรในปีการศึกษา 2563 เพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ดังนั้นจำเป็นต้องมีการสำรวจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อนำมาใช้ประกอบการปรับปรุงหลักสูตร นอกจากนี้ผลลัพธ์ที่ได้จากการสำรวจยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อีกด้วยซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรีของสาขาวิชาสถิติประยุกต์ โดยรวมมีระดับที่สูงขึ้นตลาดแรงงานได้รับบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการมากขึ้น รวมทั้งตัวบัณฑิตเองก็สามารถทำงานได้ตรงกับความถนัดและความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษามากมายยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวบัณฑิตที่พึงประสงค์จึงเป็นคุณลักษณะที่สถานประกอบการต้องการเพื่อพิจารณาและคัดเลือกให้ตรงตามตำแหน่งงานตามความเหมาะสมและความชำนาญ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองตามความต้องการของผู้ประกอบการเพื่อให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ ซึ่งกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานในกำกับของรัฐ และสถานศึกษา ของบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์ที่จบการศึกษาไปแล้ว ย้อนหลัง 5 ปี ซึ่งจบการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556-2560 จำนวนทั้งหมด 90 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นายจ้าง/ผู้ประกอบการ ของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานในกำกับของรัฐ และสถานศึกษาของบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์ที่จบการศึกษาไปแล้ว ย้อนหลัง 5 ปี ซึ่งจบการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556-2560 จำนวน 75 คน

1.3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1.4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของสถานประกอบการ ตำแหน่งงานของผู้ประกอบการ ระดับการศึกษาผู้ประกอบการ ลักษณะงานที่ปฏิบัติอยู่ตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จ และระยะเวลาที่บัณฑิตทำงานในสถานประกอบการ

1.4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี และความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์ ซึ่งประกอบด้วยความต้องการบัณฑิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรม บัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ บัณฑิตที่มีทักษะในการแสวงหาความรู้ บัณฑิตที่เห็นคุณค่าในการพัฒนาท้องถิ่น และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบัณฑิตมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร

1.3.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ

1.4 นิยามศัพท์

1.4.1 ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง ผู้ที่คิดริเริ่มดำเนินธุรกิจขึ้นมาเป็นของตนเอง มีการวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินธุรกิจทุกด้านด้วยตนเอง โดยยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เพื่อมุ่งหวังผลกำไรที่เกิดจากผลการดำเนินงานของธุรกิจตนเอง

1.4.2 ความต้องการ หมายถึง การที่มนุษย์มีความปรารถนาอยากได้อะไรบางอย่างเป็นในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งบุคคลจะมีความต้องการในระดับที่แตกต่างกัน แม้จะมีสถานะหรือปัจจัยส่วนบุคคลที่เหมือนกันก็ตาม การให้หรือการสนองความต้องการจึงควรให้ในสิ่งที่ผู้รับต้องการจริง ๆ ซึ่งถ้าได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะเกิดความสุขความพึงพอใจ

1.4.3 บัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสังคม ควรเป็นบัณฑิตที่ถึงพร้อมด้วยความรู้ด้านวิชาการควบคู่กับการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อที่จะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ และต้องมีคุณธรรมในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ ชยันตภาคเพียร อดทน หนักเอาเบาสู้อยู่ต่ออุปสรรค

1.4.4 สถานประกอบการ หมายถึง หน่วยงานที่เปิดรับพนักงานโดยการเป็นผู้จัดจ้าง จัดทำดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็หน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชน รวมทั้งสถานประกอบการที่นักศึกษาไปฝึกงาน

1.4.5 ด้านคุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

1.4.6 ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

1.4.7 ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจ ในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

1.4.8 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.4.9 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis skills, communication and information technology skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณสมบัติของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.5.2 ทำให้ทราบความต้องการของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาสถิติประยุกต์

1.5.3 ได้ข้อมูลในการที่จะนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตร พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน วางแผนการจัดการศึกษาเหมาะสมยิ่งขึ้น